

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Alloquitur ecclesiam & auditores, vt agnoscant, ac emendent, si quid ab
eo inter dicendum peccatum fuerit. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

mon impietatis amicus, omnibus, vt dicitur, viribus opibusque restitit: à quo, tum vt lux veritatis maleuola obtrectatione obscuraretur, tum errorum tenebræ animo ab hominum mentibus dispellerentur, magno studio laboratum est. Qui quidem illius conatus violentia & crudelitate non caruit: præsertim cum repentinum & improuifum plebeiorum hominum impetum, potentum consensus non solum adiuuaret, verumetiam ducem importunæ eorum se præberet amentia. Quare talis vitæ ratio, multis hominum ætatibus continuata, illis qui iisdem vixere temporibus, grauissima mala inuexit. verum non multo post, cum feruator magno cum splendore se hominibus ostendisset, iustitia post turbulentas cuiusque generis procellas apparuit, & omnia quæ prædicta erant à prophetis, cumulate expleta. Proinde vbi fuit sublimis ad patrios lares denuo sublatus, & orbem terrarum præclaris modestiæ & verecundiæ ornamentis illustrauerat, sacrosanctum quoddam virtutis templum æternum & immortale, ecclesiam dico, in terra sibi exædificauit. In quo quæ sunt Deo, patri suo augustissimo, decora, quæque sibi ipsi conuenientia, piè & religiose instituit. Sed quid postea insanorum gentilium nequitia molita est? Christi beneficia abijcere, & ecclesiam ad omnium salutem constitutam labefactare studebat illa quidem: at impia seditio iterum excitata, bella, pugna, morositas, nimis exquisitus vitæ apparatus, diuitiarum amor, suam ipsorum euertit superstitionem: & quod maximè ad improbitatis naturam pertinet, interdum fallaci & fucata spe deliniuit, interdum perterrefecit metu: verum sicut recta ratio postulat, iaceat illa humi à virtute profligata, & pœnitentia fracta, dissipataque succumbat. At nos iam ad ea quæ ad diuinum sermonem spectant attendamus.

Alloquitur ecclesiam & auditores, vt agnoscant, ac emendent, si quid ab eo inter dicendum peccatum fuerit.

CAP. II.

AVdi igitur nauclere, qui castimoniam & virginitati præses: tuq; ecclesia teneræ ac rudis ætatis nutrix, cui veritas curæ est, curæque est & clementia, ex cuius perenni fonte salutis riuus delabitur. Vos etiam, qui Deum

295 intc-

CONSTANTINI ORATIO

integrè sincereq; colitis, atque illi propterea curæ estis, at-
tentè bonaq; cum venia audite, animumq; non tam ad di-
ctationis elegantiam, quàm ad eorum quæ dicuntur veritatē,
non ad me dicentem, sed ad sacratissimam pietatem atten-
dite. verum qui ex oratione fructus capi potest, cum dicētis
animus non satis qui sit explorete perspectus videatur? Ac
fortasse magna sunt, quæ aggredior, sed amorem erga Deum
in mente mea insitum, causam audaciæ affero. Ille enim pu-
dori meo vim facit. Quare vos qui diuinorum mysterio-
rum scientia cum primis imbuti estis, mihi adiutores adiu-
go. vt si quid forte erroris in dicendo acciderit, vos me di-
centem animis quodammodo sequentes sedulo corrigatis,
nec summam quidem requiratis doctrinam, sed instituti po-
tius fidem approbetis. Benignissimus etiam Dei patris, &
filij eius afflatus mihi adsit ea dicēti, quæ præscripserit ipse,
mentiq; iniecerit. Quod si quis vel artem oratoriam, vel a-
liam quampiam scientiam aggressus, putet se absque Dei
auxilio eius munus satis suis quasi numeris posse explere,
tum ipse plane imperitus, tum opus, in quo elaboratur, im-
perfectum deprehēditur. Quapropter diuinus afflatus his,
qui res prosperè gerere cupiant, nec præ ignauia est repellen-
dus, nec contemnendus præ negligentia. Nos ergo sedulo
præcauentes, ne detineamus vos nimium diu, ad illud quod
in hoc instituto caput est, aggrediamur.

*Quòd verbi pater Deus, idem & creaturarum opifex ex-
istit, & quòd nullo modo res possent consistere, si di-
uersæ essent earum causæ. CAP. III.*

BOnum ad quod referuntur omnia, quodq; est essentia
æternus Deus, ortum non habet, & propterea nec prin-
cipium. Deus verò omnium quæ oriuntur principium
est. Qui autem deriuatur ab eo, cū eo denuò vnitate cohæ-
ret, quippe disunctio coniunctioq;, quæ in eo cernitur, nō
loci interuallo, sed intelligētīe acumine facta est. Nā quod
genitum est, non aliquo paternorum viscerum cruciatu e-
debatur, sicut ea scilicet, quæ nascuntur ex semine, sed diui-
næ prouidētīe præscriptione seruatur, qui huic mundo sub-
iecto sensibus, rebusque in eo fabricatis præsidet, in lucem
prodiit. Atqui omnibus, quæ mūdi complexu continētur,
vt sint,